

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARA AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

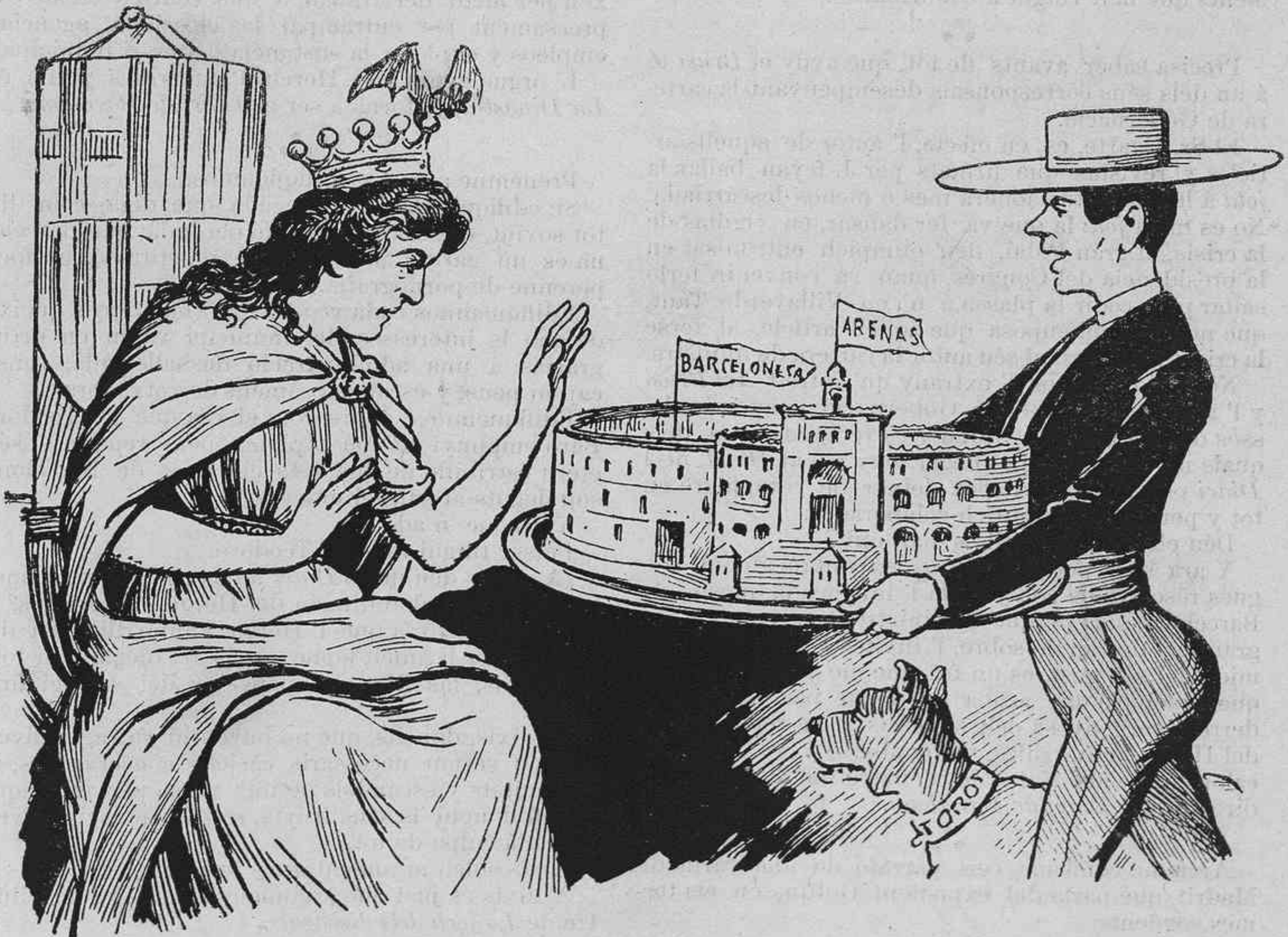
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

REFRÁ VELL, FORRAT DE NOU

Al qui no vol toros, dos plassas.

CRÓNICA

Jo 'm figurava qu' era invenció calumniosa de algún murmurador d' ofici l' atribuhir á la Direcció del Brusi el paper de Bernat Dugesclin en la brava lluyta que venían sostenint els pantorrillistas y 'ls silvelíns de Barcelona

Perque se 'm feya molt estrany que D. Joan Mañé y Flaquer que tanta afició té á veure 'ls toros desde 'l despaig de casa séva, y encare á través dels vidres del balcó, per no costiparse, fins al punt de que may se li haja pogut donar entenent de desempenyar un cárrech públich; se 'm feya molt estrany, repeteixo, qu' en el plet que sostenen las dugas brancas del partit conservador, sempre bastonejant-se com si un mal vent de discordia las agités de continuo, 's prestés á aceptar el paper d' árbitre, donant la victoria als uns y deixant als altres ab un pam de nás.

Acabava de inclinar-me á créureho aixís la circumstancia especial de que hasta 'l bisbe Joseph estava feya temps ficat en la barreja, de manera que 'l Sr. Mañé, al pendre cartas en el tripijoch, podía fer mal al bisbe.

Y aixó—pensava—no ho farà may el Director del *Diari de Barcelona*.

Pero ara confeso que m' hi enganyat de mitj á mitj.

D. Joan ha fet el paper de aquell capitá mercenari que vá posar á sobre de D. Pere 'l Cruel al infant D. Enrich, son amo y senyor, que anava á sota.

No mentían, no, las veus que li atribuhían aquesta intervenció decisiva: hi ha alguns indicis vehements que han vingut á confirmarho.

*
*
*

Precisa saber avants de tot, que avuy el *Brusi* té á un dels séus corresponsals desempenyant la cartera de Governació.

El Sr. Ugarte, es, en efecte, l' autor de aquells articles y revistas que firmats per J. feyan ballar la jota á la gent situacionera mes ó menos descarriada. No es mala jota la que vá fer dansar, en vigílias de la crisis, al gran Pidal, deu olímpich entronisat en la presidencia del Congrés, quan vá convenir ferlo saltar pera cedir la plassa á n' en Villaverde. Tant, que no falta qui suposa que aquell article, al ferse la crisis, vá valerli al séu autor la cartera de ministre.

No te, donchs, res d' extrany qu' entre l' *Avi Brusi* y l' actual ministre de la Governació, existeixin llassos de una amistat cordial y estreta, en virtut dels quals ni 'l ministre pot negar may res al *Diari*, ni 'l *Diari* per la seva part pot deixar de complaure en tot y per tot al seu antich colaborador.

Déu els ha criat y ells s' han unit.

Y ara siga perque 'l *Brusi* expontáneament volgués resoldre de cop y volta l' intrincada qüestió de Barcelona; siga perque 'l ministre, per treure's un gran mal de cap de sobre, l' invités á resóldrela á la mida del séu gust, es un fet que no admet duptes, que la solució que acaba de donar per resultat la derrota vergonyosa dels silvelíns y la rehabilitació del Hereu Pantorrilles, vá incubarse y va naixer al calor de la vida dintre de la barretina d' estám del director del *Diari de Barcelona*.

*
*
*

Aixís ho confirma cert párrafo de una carta de Madrid, que parla del expedient Golfín, en els termes següents:

«Se dice que el expediente no prosperará, porque no se vé en él un acto de gobierno encaminado á moralizar la administración pública sino uno de tantos

recursos á que apelan los grupos en que se dividen los partidos en las localidades para derribar ó anular al adversario; y como el gobierno tiene el firmísimo propósito de no mezclarse en esas contiendas, que solo importan á los interesados, pues para él no hay más que conservadores, y á lo que tiende es á unirlos, no á dividirlos, el famoso expediente quedará reducido á la importancia que tiene el valor del papel que se ha empleado en instruirlo.»

Resultat: un expedient que s' ha tornat aygua-poll, y un carpetasso mortal als silvelíns que tot ho esperavan del ditxós expedient. ¡Y 'l *Brusi* es qui 'l dona aqueix carpetasso, que deixa als pobres silvelíns turulats, confosos y espeternegant!

Com ell mateix es qui segueix, á tall de devot cronista, 'ls passos del hereu Pantorrilles, mes reanimat que may, després de la tassa de caldo ab que 'l Sr. Ugarte vá obsequiarlo, seguint els concells de D. Joan.

Diumenje á la tarde 'l cacich reviscolat visitava 'l Centre Conservador del districte sisé, y 'l *Brusi* cayentli la baba de gust, donava compte del fet en aquests termes:

«El señor Planas dirigió la palabra á sus correligionarios, hablando de asuntos políticos de actualidad y haciendo resaltar la necesidad de que el partido conservador cobije bajo los pliegues de su bandera á todas las clases sociales, á cuantos en una ú otra forma se ennoblecen por medio del trabajo, del cual ha sido constantemente dicho partido, añadió, defensor entusiasta; aspiración que vienen á realizar en esta capital los centros de distrito.»

Ja veuen fins ahont arriba la oficiositat del *Avi Brusi*. Turiferari del cacich, admet com á alberch de totas las classes socials y de tots quants s' ennobleixen per medi del treball, á uns centres creats expressament per entrapar las eleccions, agenciar empleos y explotar la sustancia del erari municipal.

L' orgue genuí del Hereu Pantorrilles ja no es *La Dinastia*; ja torna á ser el *Diari de Barcelona*.

*
*
*

Prenémne acta... y edificuémnos.

Sí: edificuémnos cada vegada que diga, com diu tot sovint, que Barcelona está perduda: que Barcelona es un garito, una casa de prostitució, un focu perenne de pornografía.

Edificuémnos cada vegada que vejín que 's queixa de que 'ls interessos del municipi vagin en orris, gracias á una administració desballestada, sense cap ni peus, y escandalosament derrotadora.

Edificuémnos, sobre tot, el día que D. Teodoro Baró empunyi de nou la ploma pera repetir el séu etern estribillo de que tots els mals de Barcelona son deguts al sufragi universal.

Y ara me 'n adono.

Potser tingui rahó D. Teodoro.

¿A qué 's deu que 'l *Diari* haja treballat en primer terme per la rehabilitació del Hereu Pantorrilles?

Senzillament: á que l' Hereu Pantorrilles ha demostrat ser l' únich home capás d' ofegar per tots els medis, las lliures expansions del sufragi universal.

Es aixís, donchs, que no haventhi sufragi universal, no serían necessaris cacichs conservadors, ni indignitats y escándols de tota mena per evitar que aquell dongui 'ls seus fruyts, ergo 'l sufragi universal té la culpa de tot.

Aixís solen argumentar els jesuitas.

Y aixís es just que argumenti també, l' autor ilustre de *Lo joch dels disbarats*.

P. DEL O.

NOTA D' HIVERN

Els primers frets

NOVEMBRE

Dediquém un recort
á tot lo que ja es mort
y retorném joyosos á la vida;
á la vida vibrant,
alegre y palpitant,
á la vida dels joves!...

No 'ns fixém en el cel que ja no es blau
ni en la fulla que cau
del arbre...

Si sentím qu' aquest temps es enervant
fém un esforç jégant,
que per aixó som homes!...

Preparém nostre cor
per gosar del amor
en els matíns nevats de l' hivernada;
preparém nostre esprit
per gosar de la nit,
d' aquelles nits serenas y estrelladas...

Mirém sempre endavant,
que ja s' acabarán
aquests díes de dupte!...

El Novembre boyrós no es pás etern...
Siguém valents que ja es aprop l' hivern,
l' hermosa estació blanca!

ANGEL MONTANYA

LA LLEGENDA DEL FRET

En els primers temps de la existencia del món, l' any s' escorria en una primavera perpétua. Al janer lo mateix que al abril, al juliol lo mateix que al desembre, els camps apareixían plens de vert, els jardins cuberts de flors y las donas, frescas y ressaladas, vestidas ab un senzill vel y adornadas ab una corona de murta.

¡Quíns temps aquells! L' *Eco de la moda* no sortia,

de patróns y figuríns ni menos se 'n parlava, y 'ls pares y 'ls marits, quan trassavan el seu modest pressupost de gastos, al arribar á la partida de l' indumentaria, passavan de llarch ó dibuixavan un hermós zero, símbol eloqüent de benestar y alegría.

¿Per qué un régimen tan bonich, y que tan bé lligava ab las aspiracions de la humanitat menestero-sa, no va perpetuarse?

Perque aquest món es una vall de llágrimas, y si 'l ferro té 'l rovell, y la fusta 'l corch y 'ls bous la glossopeda, l' home ha de tenir també, á la quènta, una malura que l' atormenti y amargui las sevas horas.

Un día va presentarse al cel un home que pujava de la terra trayent foch pels caixals y respirant miseria per las butxacas.

—¡Senyor!—va dir dirigintse á Deu, que s' estava á la sala de rebre, rodejat dels ángels de servey:

—¡Senyor, ampareume!

—¿Qué 't passa?

—Que 'm moro de gana, que no sé com guanyar-me la vida, que si aixó dura no 'm quedaré més recurs que donarme al dimoni...

—¡Reyna Santíssima! ¡Quíns disbarats de dir! ¿Tan apurat estás?

—Tant, y una mica més. Y advertíu que no soch jo sol: som una colla, tots els del meu ofici.—

Y l' home, animat per la benevolencia ab que Deu l' escoltava, va posarse á buydar el sach de las sevas queixas.

Tota la desgracia d' ell y dels seus provenia de la inalterabilitat de la primavera. Aquella eterna placidés de la temperatura, aquell seguit de brisas tebias y enbalsamadas, aquell deliciós terme mitj tant distant del fret com de la calor, impossibilitava la existencia seva y la dels seus companys de gremi.

—¿De qué fas?—va preguntarli 'l Pare Etern, enternit pel seu desespero.

—De sastre. Digueu vos mateix si hi ha manera de viure, ab semblant ofici y en tals condicions.

—Segurament que no; pero, si 'l món está montat aixís ¿cóm vols remediarmo?

—¿Cóm? No es tan difícil com vos voleu suposar. Bastará que maneu una cosa.

—¿Quina?

—Qu' en lloch d' haverhi una sola] estació, dolsa, serena y tranquila, hi haji també la estació del fret, l' hivern.—

Deu va quedar-se una mica pensatiu, impresionat per la originalitat de la ocurrencia.

Però l' Angel bo, que sempre sol vetllar per la gent de bé, encare que devegadas s' adormi, va apressurar-se á intervenir en l' assumpto, en favor de l' humanitat amenassada.

—No teniu dret á queixarvos—va dir al solicitant.—Tota vegada que sabiau que al món no hi fa may fret, ¿per qué us hi posavau á sastre?

—Perque l' home es lliure y pot escullir, al meu entendre, la professió que li dongui la gana.

—Pues ja la teniu *la gana*. Quedéusela y calleu.

—El pobre sastre té rahó—va exclamar llavors l' Angel dolent, l' únich ángel dolent que per mostra havían deixat quedar á la gloria quan la insurrecció de Satanás y demás conjurats;—Que visqui tothom, per sastre que sigui.

—Es que ningú té 'l dret de mortificar á la humanitat.

—Es que la humanitat no té 'l dret de martiritzar á ningú.

—Hi ha que protegir als sastres.

—Hi ha que defensar als homes.

—¡L' hivern! ¡L' hivern!

—¡La primavera! ¡La primavera!

Fos que Deu se sentís el cor tocat per las lamentacions del sastre, fos que l' establiment d' una estació freda li semblés una cosa divertida, el Criador va

dirigir al pobre industrial una mirada bondadosa é interrompent la polémica dels dos ángels, li va dir:

—¿De debó creus que ab l' implantació del

hivern s' acabarían las tevas penas y las dels teus companys?

—N' estich més que segur.

—Pues, vaja, *hágase como se pide*. Desde aquest any els homes tindrán hivern.

—¿Ben rigorós?

—Tan rigorós com pugui convenir als sastres.

Els nostres correus iqué 'n tenen de fama! No 'n veuréu may cap que 's trenqui una cama.

—Gracias, Senyor. No esperava menos de la vostra acreditada magnanimitat.

—Vés. Que la terminada l' audiencia.—

Deu va ficarse cap endins, y 'l sastre anava á sortir de la gloria, quan els dos ángels, el bo y 'l dolent, van aturar-lo.

—Ja pots estar content—va dirli aquest, donantli un copet á l' espatlla:—desde avuy els homes quedan condemnats á vestir-se.

—No t' alegris massa—va observarli l' Angel bo:—¡Poch pensas tú lo que se t' espera!

—Riute'n—torná á dirli l'

Angel dolent:—el cas es que l' humanitat haurá de ferse fer roba.

—Es veritat—replicá l' Angel bo:—se 'n

fará fer, pero no la pagaré.—La profecia del Angel s' ha cumplert.

El que ho dupiti, no té més que consultar als sastres de las principals nacions civilizadas.

A. MARCH

FUTESAS

¡Olvida 'ls fets passats!... ¡fes que 's esfumin com visió vaporosa en ta memoria las ofensas que un jorn vaig inferirte pel fet de confessar que t' estimava, y tórnám á mirar ab ulls plascévols: somríume ab els teus llabis xardorosos: celebra, com avans, mas ocurrencias ab sonoras riallas, boy mostrantme al través de ta boca microscópica la renglera de perlas que varen engastarhi sols per condemnció de la meva ánima...

¡Olvidém lo passat!... ¡tiranthi terra per damunt!... que s' apagui d' una volta el caliu de rencor qu' encar fumeja de resultas del foch que vas encendre dins mon cor, ab tos ulls de dinamita, y seguím com avants de *propassar-me*: jo, jugant á tot hora y fent el ximple: tú, rient dels meus fets com una boja... que si rius soch felís:... puig d' altre modo els meus ulls no podrián contemplarne á través de ta boca microscópica la renglera de perlas que varen engastarhi sols per condemnció de la meva ánima!...

A. CARRASCA GAYÁN

EFFECTE DE VISUALITAT

¡Vaya un sombreroás!

¡Ah! ¡Si es un noy que porta una panera de flors!

¡VIVA LA GRACIA!

¡Alegremnos... La crisis, la pavorosa crisis obrera acaba de ser resolta.

¿Cóm?

Per un inesperat rasgo de geni d' una autoritat civil.

Al gobernador de las islas Balears li cab la alta honra d' haver descubert la maravillosa recepta.

S' han acabat 'ls brassos vagatius, las fábricas paradas, els tallers silenciosos... Lo que ni Karl Marx ni Bakounine van poder lograr; lo que ni Joan Grave ni Juli Guesde han acertat á conseguir, ho ha realisat en un tancar y obrir d' ulls el gobernador civil resident á Palma de Mallorca.

Sembla que l' home, passejantse l' altre día pels carrers de la capital de la *Roqueta*, va observar que las cantonadas estavan plenas de gent.

—¿Qu' es aixó?— va preguntar al inspector que l' acompanyava.

—¿Aixó? Gent, á la vista está.

—Pero ¿qué fa aquesta gent?

—Res.

—¿Es dir que no treballa?

—No, senyor; no té feyna.

El gobernador no va dir una paraula; pero, sociólech com aquell *hermano* que ara fa poch teníam nosaltres, va corre immediatament á casa, y sucant la ploma, trassá sobre 'l paper un bando que ó molt

ens equivoquém ó formaré época en l' historia de la humanitat desvalguda.

En ell el Ponci de Palma diu en termes clars y concisos que tot aixó de no treballar s' ha acabat y que «á los que paseando llenan las plazas y esquinas... se les impondrá una multa.»

Y per si 'ls que no treballan no saben qué fer, l' inspirat gobernador els senyala discretament el camí, aconsellantlos que «tomen alguna honesta ocupación.»

Sobre tot *honesto*. Perque si ha de ser una ocupació de las de la màniga ampla, no hem fet res. Casi casi que més valdria que 'ls interessats continuessin «paseando y llenando las plazas y las esquinas...»

¿De quina quantía será la multa que 'l senyor gobernador imposará als calaveras que no treballin?

Fixament no ho diu; pero com la seva allocució comensa ab la frase *ordeno y mando* y al final se parla de no sé quin artículo de no sé quina ley, es de suposar que no será petita.

Ja ho saben las classes treballadoras. Si Espanya es una é indivisible y lo que val á Mallorca val á tot arreu, bona nit *huelgas*, bona nit miseria y bona nit... viola. Ja está tot arreglat.

Els obrers, passi lo que passi, no poden estar en vaga. L' artículo tal de la ley qual ho prohibeix terminantment, y 'l gobernador, en cumpliment del seu deber, imposará una multa als que s' atreveixin á contravenir á aquesta disposició.

Que la feyna s' acaba, que no hi ha cotó, que la

màquina s' ha espatllat, que 'ls amos despatxan per fas ó per nefas... No hi vol dir res. La lley es la lley, y al que no treballi, multa entre cap y coll!

Aixís ho acaba de determinar el governador de l' illa, impressionat per l' espectacle de tanta gent com se passejava, «llenando las plazas y las esquinas...»

MATÍAS BONAFÉ

LLIBRES

LOS DOS PILLETES.—Novela escrita en francés ab el títul de *Les deux gosses* per PIERRE DECOURCELLE y traduïda al espanyol per JUAN B. ENSEÑAT.—Ab aquest títul fou representat á Barcelona un melodrama palpitant de interès, que á poch ha anat donant la volta á Espanya, com avants l' havia donada al mon enter, despertant per tot arreu la emoció del públich.

No 'ns es possible afirmar si de aquest melodrama se n' ha tret la novela, ó si de la novela va sortirne 'l melodrama: á nosaltres ens basta que las dos obras, la melodramática y la novelesca, sigan fillas de la ploma del mateix autor.

Cenyintnos á la novela, dirém que desperta un interès extraordinari, ab sa acció nutrida, ab sa trama habilíssima y ab sos tipos variats y plens de vida. Los entusiastas de la obra escénica, que 's contan á milers, voldrán possehir-la, pera renovar las impresions que aquella 'ls va produhir. La seva lectura resulta tan absorbent com la mateixa representació, y hasta si 's vol més clara, per no estar encongida l' acció, dintre del march estret del escenari.

QUINTÍN TRASTIENDA, per SEBASTIÁN GOMILA.—Forma el volum I, de una collecció de *Novelitas vulgares*, que anuncia y 's proposa donar á la estampa 'l mateix autor. *Quintín Trastienda* té certa trascendencia de actualitat. En sos breus capítuls ens ha semblat trobarhi resumidas algunas de las preocupacions predominants á Espanya després de sos desastres, tals com las que sustentan las classes mercantils, las dels intellectuals y las dels militars. No perque l' acció 's desenvolli en un poblet, deixa de tenir aplicació á més vastas esferas.

Lo Sr. Gomila dona probas de molt ingeni y fá gala de un estil fácil y correcte, aixís com de un perfecte coneixement del género que cultiva.

ALGO SOBRE LA EDUCACIÓN QUE DEBEN DAR LOS PADRES Á SUS HIJOS PARA SU BIENESTAR, y un apéndice sobre los medios cognoscitivos de las facultades intelectuales, per D. J. COSTA Y PUJOL.—Es lo Sr. Costa un ilustrat professor, molt versat en l' estudi de la educació de la joventut. Son opúscol revela 'l fruyt que ha tret de sas

VACILACIO

—¡Si gosés á dirli!
—¡Si ell s' atrevís!

(Y ja fa mitj' hora qu' están aixís.)

lecturas y meditacions. Apoyat en l' opinió de filòsofs y pedagogos de nota, aixís com en las observacions que ha tingut ocasió de fer en l' exercici de la seva carrera, dona una porció de reglas que haurían de conèixer y practicar els pares de familia pera 'l bé y la felicitat de sos fills.

En l' apéndice que segueix al text, resúm de una manera clara y precisa las influencias que sobre las personas solen exercir els seus caràcters físichs, la seva constitució ó temperament, la fisiognomía y la fisiología cerebral, seguint el sistema de Gall Bessieres y Cubí.

L' obra está escrita ab claretat y correcció.

MIS VACACIONES.—*Notas de viaje*, per APELES MESTRES.—El celebrat artista ha reunit en un àlbum elegant las impresions de un viatge imaginari que, á petites dosis, va donar á llum últimament en las columnas de *La*

Publicidad. Tant els dibuixos com els epígraves constitueixen un treball plé d' originalitat y bon humor.

RATA SABIA

PRINCIPAL

Y vels'hi aquí que ja ha tancat las portas.

Certament, ben poch ha durat la probatura de restabliment de la sarsuela catalana. L' etern plagiari, á horas d' ara, deu estar sufrint *el suplici de Tántalo*, perquè de un quant temps ensá no posa 'l péu sense que 'l terreno se li esllavissi. De mala sombra com la seva no n' hi há.

No per aixó sentím menos el fracás d' una tentativa que mes ben dirigida y contant ab elements mes escullits tal volta hauría arribat á fructificar.

¡AL GRA, AL GRA!

—¿Quí es aquell?
—Déixaho corre. Un que no té quartos.

LICEO

Per ahir dijous estava anunciada l' inauguració de la temporada lírica; ab l' estreno del *Sigfrido* de Wagner. La senmana próxima 'ls ne farém deu céntims.

ROMEA

Los dos cunills, juguét cómic en tres actes d' en Fuentes fill. Es á dir: d' en Fuentes fill en rigor no ho es. Segons s' assegurava en el Saló de descáns procedeix directament de un' obra francesa, lo qual no tindria res d' extrany, com tampoch ho sería que procedís de mes d' una, puig tot aquell joch d' escenas y de peripecias, mes ó menos agafadas pels cabells, se sembla á moltes cosas.

El senyor Fuentes ha tingut molt cuidado en no posar en boca dels seus personatjes expressions ordinarias, ni xistes indecorosos, y aixó hi ha que alabarli... Per aixó y casi res mes, ja que l' obra está arreglada ab una mansuetut y una carencia de bona sombra, que verdaderament fá anyorar els garbosos arreglos que feya l' Aulés, quan l' Aulés s' ocupava de escriure pel teatro.

Las produccions del Aulés, inspiradas en obras francesas, pero parladas á la catalana, y brillantadas ab un raig de gracia que no s' acabava may, son lo que 'ls nostres arregladors haurían de pendre per modelos, y no podent arribarhi ó á lo menos acostars'hi un xich, lo millor

fora que ho deixessin corre, ja qu' en el repertori catalá cap falta hi fan produccions sense consistencia, sense carácter y sobre tot sense gracia, obras que naixen avuy y als quatre días moren, sense que ningú torni á recordar-se may més d' ellas.

Per aixó 'ls mateixos autors á penas se prenen el treball d' estudiarlas... Y entre que la obra es fluixa y ells vacilan...

Vaja, res: que l' empresa de *Romea* no hi perdria res en procurarse estrenos de mes sustancia teatral y literaria.

NOVETATS

Dos nous triunfos vá alcansar la incomparable Duse en la representació de *La Gioconda* de 'n D' Annuncio y de *La moglie di Claudio* de 'n Dumas fill.

¡Y cuidado que tant l' una obra com l' altra son propias pera posar á proba 'l talent de una actriu! Diríam d' ellas que no tenen res de viable: la primera, per sa carencia absoluta de realitat y de color dramátich; la segona, per certa repugnancia qu' inspira 'l carácter de la protagonista, y pel convencionalisme ab qu' está desarrollada.

Y no obstant la Duse 'n fa dugas creacions estupendas.

De la gran actriu podria dirse que té á gala l' afrontar las empresas mes temerarias. Obras que no 's comptent racionalment, que pugan sostenirse, ella no sols las aguanta, sino que 'n fa una maravella. Els autors s' equivocan, y ella 's converteix en una assombrosa rectificadora de las sévas equivocacions. Tal es el seu art, fill de un temperament privilegiat com un altre no puga trobarse 'n que l' iguali, per la seva intensitat, per la seva sinceritat, y per la irresistible sugestió qu' exerceix sobre l' esprit del públich.

La Duse se 'n ha anat, deixant un buit ben difícil de omplir, entre 'ls amants de las fruicions artístiques. Es una celebritat universal; el mon se la disputa... y ¡ay! aqueixas estrelles de primera magnitud sols molt de tart en tart, y encare passatjerament se detenen sobre 'l cel de Barcelona.

GRANVÍA

La Tempranica, lletra de 'n Julián Romea, música del mestre Giménez, es una producció pintoresca, basada en costúms granadinas, y de tot en tot ensopegada.

Las ilusions amorosas de una gitaneta, que 's desvanixen devant de la realitat, per pertanyer á una classe massa elevada 'l jove que las hi inspira y per ser ademés casat y pare de una criatura, constituheixen el nervi de l' acció. El final, ó siga 'l desestiment de l' enamorada gitana, al veure desde una glorieta á l' esposa y al nen del home que la fá patir, recorda vagament una de las situacions culminants de la comedia *Zaza*; pero aixó poch importa al nostre entendre, desde 'l punt que 'n Romea ha sapigut trassar una serie de figuras que semblan arrancadas á la realitat, entre las quals sobresurt la del baillet Gabrié, germá de la protagonista, y ha sapigut fondre l' acció en un ambient exhuberant de colorit y de sentiment genuinament andalusos. En aquest concepte no se li pot escatimar l' aplauso, y es molt justificat l' éxit franch que la séva obra ha obtingut á Barcelona.

Digne colaborador de 'n Romea ha sigut l' autor de la música, molt destrament posada en las diversas situacions de l' obra que mes la requereixen y escrita tota ab aquella facilitat y galanura que guían l' estre de un compositor, quan sent de veras l' assumpto que se li confía. El llibre y la partitura apareixen admirablement fosos, atrayentse l' atenció del públich, fins de aquells espectadors que senten l' efecte de certs maridatjes felissos de dos arts germanas, sense donarse'n compte.

En l' execució sobressortí la Srta. Alcacer, en lo socorregut tipo de *Gabrié*, qu' es de aquells, que com se diu, en llenguatge teatral, enganxan sempre. La Sra. Martín Gruas diu y canta ab acert la part de *Tempranica*. ¡Quí na llástima que la seva figura opulenta, no li permeti presentar el tipo de la gitaneta, en diminutiu! Molt bé la veterana Sra. García en son papers epissódich.

Entre 'ls homes se 'n enduhen la palma 'ls Srs. Güell y León, lo qual no obsta perque 'ls demés treballin ab manifest carinyo.

L' obra ha sigut posada á tot rumbo, estrenantse tres bonicas decoracions de 'n Chía, y essent adornada ab un ballable tan garbós que 'l públich cada nit ne demana la repetició.

CONCERT DELS PIANISTAS

L' aparició de las tres eminencias pianístiques que conta Barcelona, ó sigan en Granados, en Malats y en Vidiella (al citarlos respectém l' ordre alfabétich), vá omplir, diumenje al matí, de gom á gom, el teatro de Novedats.

Y per tots ells vá tenir el públich desbordaments d' entussiasme, lo mateix en las pessas á dos pianos que van tocar Vidiella y Granados y Vidiella y Malats, qu' en las de á un piano ab acompanyament d' orquesta, executadas respectivament per cada hù dels tres, que en lo final que 'n diríam de gran conjunt, á tres pianos y ab acompanyament d' orquesta.

Aixís res té de extrany que 'l concert resultés un gran aconeteixement artístich. Cada hù dels pianistas posá de relleu el seu temperament quan anava sol, y una admirable fusió de interpretació y de sentiment en las pessas concertadas.

En el *macht* se pot ben afirmar que no vá haverhi vents. Els tres concertistas sigueren aclamats vencedors, no escassejantse tampoch els aplausos á l' orquesta, molt ben conduhida unas vegadas per en Granados y altres per en Sánchez.

La impresió del públich era unánim, aixís com també 'l desitj de que torni á repetir-se una festa tan hermosa.

N. N. N.

DOS GOSSOS

En Jepich, fill d' en Xech Xam tenia dos gossos grossos: dos guitarras, dos sachs d' ossos tristos, sechs y morts de fam.

Desde 'l vespre al dematí continuament grinyolavan, tips... de gana, sols buscavan medi de poder fugí, y estant á tot' hora alerta sols per lograr son intent, resultá qu' en cert moment trobaren la porta oberta. ¡Quín saltar, quíns espatechs!... ¡Quín moures, quína alegría!.. Trotavan mes que un tranvía, corrian, com dos llampechs.

Un dels dos... ¡pobra bestiola! al tombar d' un carré estret ensopega un esmolet y me li tomba la mola.

Fugint, allargant els passos, esbarat y escorregut, topa ab un noy geperut y me 'l fa caure de nassos.

La quitxalla se 'n entera al veure aquells alborots, y, ab pedras, tronxos, garrots, l' empaytan, y al séu darrera l' un el malmel d' una pota, l' altre 'l toca del clatell. Al veure aquell desgavell tot lo vehinat s' alborota, y per portas, per balcóns tothom surt y ¡foll! cridavan mentres els xicots cuydavan de fer'ho aná á tomballons.

Mitj mort, per la llenya eterna y ensangrentat en excés, rendit y no poguent més, cau davant d' una taberna, y el municipal *de punto*, diu:—Niños dexeu lo estar, que os pudiera mosegar... De un golpe lo faig difunto.

L' altre gos, ab sort milló y al cap de petita estona, va trobá una bona dona, á quí mugué á compassió.

—¡Ay, senyor, si está mitj mort!... ¡pobret, y que sech está!... ¡sí la gana 'l fa ballá!...

Té, Quíssu... Nano... *Milord*...

Y el gos, esperant quelcom, fentli festas la voltava. *Teca*, era 'l que desitjava, poch se li dava del nom.

Li doná un trosset de pa, el feu veure á las vehinas... L' una l' hi donava espinas, l' altra un tall de bacallá, quí sopa, quí un tros de greix, quí *patatas*, quí sigrons... Tots els menjars li eran bons, de tota herba feya feix, y content, vinga endrapá alegre y movent la qua. Fins va menjá... ceba crua y *tronjas* sense pelá.

Y avuy que 's veu ben tractat y está á las sévas delicias, ell á tots fa mil caricias, y es el guarda del vehinat.

L' un, perque fou desgraciat va morí y de *mala mort*. L' altre, perque tingué sort, es viu, y 's veu obsequiat.

Veig qu' en el mon, es ben cert lo que 'm deya mossen Manya: El que juga y té sort... guanya; y el que té desgracia... pert.

TITUS

CARCA MOCAT (Per M. MOLINÉ)

—¡Setze!... Y tornémsen á casa, que aixó no ha sigut res.

PIERRE VÉRON

Per espay de mitj sigle lográ *Pierre Véron* empunyar en la premsa de París el ceptre de la *cronique*.

Días enrera vá morir, sobre las quartillas, casi de repent, á 69 anys d' edat.

Periodista desde sa joventut, se pot dir que ni un sol día ha deixat de donar al públich un ó mes traballs, brotats de la seva ploma, y destinats á diversas publicacions.

Plé sempre de bon sentit, tingué á son servey una imaginació pintoresca, un dó de la frasse just y certer, una gracia verdaderament ática y exquisida, y una varietat de coneixements tal que li permetia lluhirse de igual manera en los assumptos polítics, qu' en los de crítica artística y literaria, lo mateix en la crónica mundana, qu' en las narracions y artefles de costums.

Molts de aquests últims foren coleccionats en diversos volums, que paladejan totas las personas de gust, haventse salvat de l' olvit á que 'ls comdemnava la séva publicació en las fullas volanderas de la premsa.

Pierre Véron simbolisa la vocació periodística de l' época moderna, dotada de tots els atractius imaginables: l' honradés, el bon sentit, la intenció certera, revestida de una gracia y un sabor sempre gustós, com els plats més selectes de la cuyna del séu país.

Deixa, al morir, un nom venerat, y un verdader aixam de aprofitats deixebles.

J.

SÍSIFO

¡Amunt! El *bulto* es gros, el camí es aspre y el cim es á tres dits del mateix sol; la jornada será molt fatigosa pro veurán coronat el seu esfors plantant á dalt del cim el sagrat *bulto catalo-polavieja-ranciós* menjant llavoras á la seva sombra l' ansiat rosegó.

¡Amunt! ¡Ja hi son! Mes ¡ay! que *poco duran de este mundo falaz* las ilusions! Quant ja el *bulto* era dalt, no dava sombra; y descansant sobre insegur terrós als pochos moments ab espantós estrépit queya rodant del negre avench al fons.

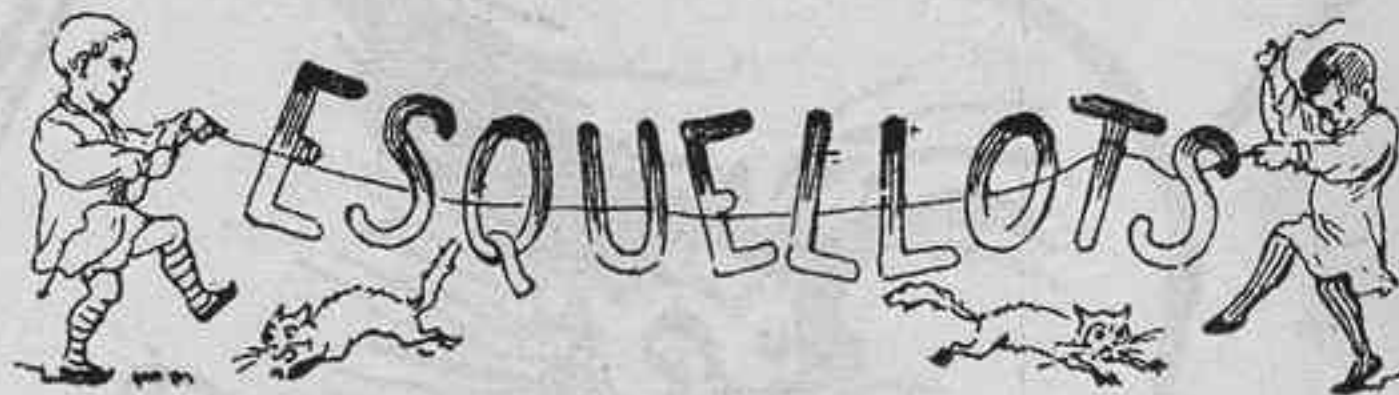
¡Pro altra volta cap dalt, qu' eix es el cástich donat á sa ambició.

Are *traginan* al senyor Pepito qu' es un *bulto* molt gros. Per guanyá el cim ja falta poca cosa...
...una empenta no mes... ¡amunt!... ¡ja hi son!
Mas ¡ay! que siempre al fin el desengaño desgarrá sin piedad al cor mes fort y aquell Pepito de la Plassa Nova també s' estimba anant á tomballóns á raure en mitj las grossas pantorrillas d' un Planas qualsevol y arrastrant en sa rápida caiguda á Sandiumenjes, Huelins y altres *rochs* que s' enfonzan ab Sísifo altra vegada al fons del avench fosch.

Y sempre aixís; pujant constantment *bultos* per caure ab ells al ser prop del triomf; ja un concert económic que s' estimba tornántsels aigua-poll, ja un Golfín que 'ls promet l' *oro y el moro* y han de *tragar* després Coll y Pujol; ja, com darrerament, la presidencia del consistori dels *poétichs* jochs que 's calsa en Pi Margall ornant estéril d' en Sísifo l' esfors.

¡Desgraciada *Garsa*, modern Sísifo condemnada á no fer ni fruyt ni flors, y á posá el coll en áridas empresas que resultan bunyols fent als *reconsagrats* partir de riure y de la *juventut* sent escarnot!
Torna á ser baix. Veyám are ab quín *bulto* farà la ascenció.

JEPH DE JESPUS

No 's queixará per falta de visitas el nou arcalde. Tothom el va á veure y tothom li demana alguna cosa.

Els obrers en vaga per parlarli de la crisis y demanarli una de las dos cosas: ó jornals ó bonos.

Els de Sant Lluch per ferli avinent la conveniencia de que s' efectuhin exposicions artísticas.

Els provehidors de bestiar y 'ls carnicers per demostrarli que 'l preu de la carn no pot rebaixarse ni de un céntim.

Els propietaris de la barriada de Santa Madrona per participarli que aquell barri continúa tan deixat de la má de Deu y del Ajuntament, com á l' any 91, quan el Sr. Coll va deixar de ser arcalde.

¡Pobre Sr. Coll! ¡No se li ha girat mala feyna, si ha de atendre totas las reclamacions, si ha de satisfacer totas las exigencias, si ha de donar gust á tothom!

Afortunadament, basta veure'l per comprendre desseguida que té prou calma, tranquilat y sanch freda per tirars'ho tot á l' esquena.

Avants de deixar la vara d' arcalde interí, 'l senyor Molins va concedir quaranta galóns de distingit á altres tants guardias municipals.

Si la seva interinitat s' arriba á prolongar alguns días més, estich segur que no deixa ni á un sol *Qui-menas* sense 'ls seus corresponents galóns de distingit.

Y tot ¿per qué diríau?

Per prescripció facultativa.

* * *

Segóns noticias, al Sr. Quimet, que no té una salut massa perfecta, feya temps que 'l metje li deya:

—Ha de mirar d' engreixarse... Ha de mirar d' engreixarse.

Tant y tant va dirli, que al últim va pendre la re-

solució d' engalonar al major número de municipals possible.

D' aquesta manera, no donarà un pas pel carrer que no topi ab un dels guardias distingits, el qual, naturalment, s' apressurarà á alsar el bras del galó, saludantlo ab la major amabilitat.

Y 'l Sr. Molins tot s' hi *engreixarà!*

Notas teatrals.

El día de la representació de *La Gioconda*, á pesar de que l' obra no va agradar, una part del públich se desganyitava cridant al autor.

Perque es alló que deyan molts:—Ja que no l' obra, á veure si 'ns agrada 'l que l' ha escrita.

Pero en d' *Annunzio* no va sortir... ¡Y cóm havia de presentarse si, á pesar de lo que alguns periódichs havían donat noticia de la seva arribada á Barcelona, en d' *Annunzio* no s' havia mogut de Italia!

Per aixó deya un concurrent:—¡Vaya una rifada! La vinguda de 'n d' *Annunzio* s' ha tornat l' explotació de un *anunci*.

* * *

Y á propòsit de *La Gioconda*, y perque vejín la distracció que sofreixen els poetas quan divagan pels camps florits de las metàforas:

Hi ha una lluyta entre dugas donas que 's disputan l' amor de un escultor: la propia, que segóns l' autor vol representar la vida real; y la modelo, á la qual asigna la representació del ideal artístich.

La dona, quan l' escultor desesperat y no sabent per quin cantó girarse 's va clavar un tiro, 'l cuida amorosament y li salva la vida, mentres la modelo acut cada día al taller, á remullar l' estátua de fanch que feya l' artista inspirantse en ella.

Arriba 'l moment culminant del drama. Las dos rivals se troban en el taller del escultor, y després de cantárselas sobre quí l' estima més, la dona expolsa á la modelo, dihentli que ho fá per encárrech del séu marit.

Y la modelo, furiosa, corra á derrumbar l' estátua que representa la gloria del escultor, mentres la esposa extén las mans per evitar la seva cayguda, ab tan mala sort, que l' estátua al derrumbarse las hi tritura.

Y are aném á comptes, senyor poeta: ¿Ahont ha vist que una estátua de barro, fresch, mullat, pugui triturar las mans de ningú?

Quan la poesía divaga, brolla la realitat y pren la revenja.

* * *

Lo que més va distingir las quatre representacions de la Duse era la tos contínua de una gran part dels concurrents.

Diu que aquest fenómeno 's repeteix sempre en el teatro que regeixen preus molt elevats.

—Ara comprench per qué hi ha tants costipats á las butacas y als palcos—deya un de la galería—perque molts de aquests senyors, pera poderse abonar, s' han hagut d' empenyar la samarreta.

Ab sentiment devém anunciar á nostres lectors la mort del jove poeta festiu, en Domingo Bartrina Cubinyá, ocorreguda dissapte passat á la matinada.

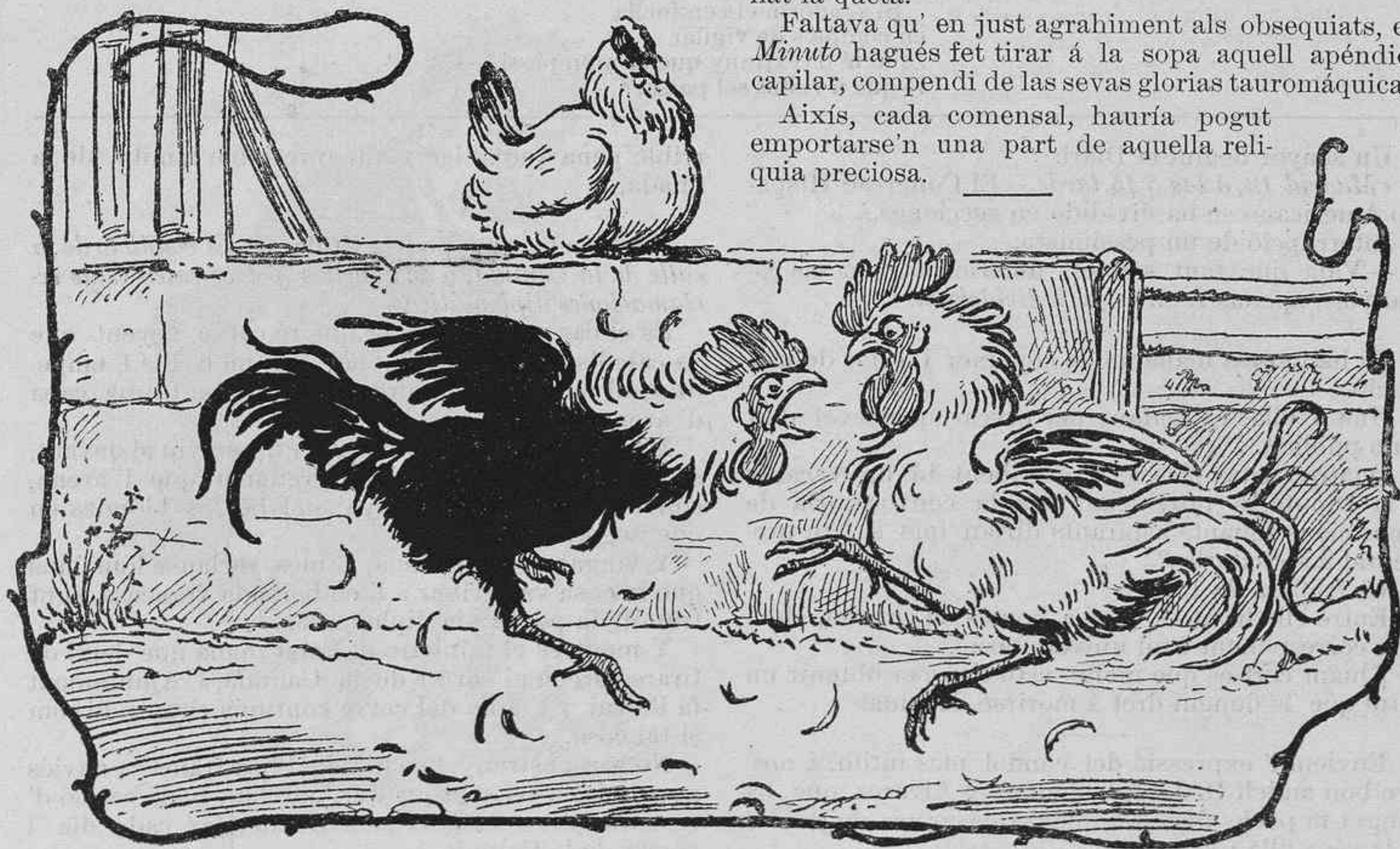
Havia colaborat, fá anys, en LA ESQUELLA y *La Campana* ab molta assiduitat, y sos escrits, de forma fácil y saturats d' un humorisme no gens comú, duyan en el fondo el sello de la despreocupació d' un descontent.

En efecte, era 'n Dómingo Bartrina un despreocupat d' aquells á quíns un excés de ingenuitat fá semblarlos temibles, quan, en realitat, no son més qu' uns idealistas vensuts.

Sa constant colaboració als semanaris cataláns desaparegué una llarga temporada á causa de la penosa malaltía qu' ha acabat ab ell, ara que tornava á probar d' escriure.

¡Descansi en pau!

DRAMA DE GALLINER

«¿Quién es ella?»

Els amichs qu' en *Minuto* té á Sevilla, l' han obsequiat ab un ápat ab motiu de haverse aquell tallat la queta.

Faltava qu' en just agraument als obsequiats, en *Minuto* hagués fet tirar á la sopa aquell apéndice capilar, compendi de las sevas glorias tauromáquicas.

Aixís, cada comensal, hauria pogut emportarse'n una part de aquella reliquia preciosa.

FESTEJANT (per MARIANO FOIX)

Si s' adorm el centinella
en comptes de vigilar
¿qué té d' extrany que al món passi
lo que á voltas sol passar?

Un senyor llegint el Diari:
«*Madrid 12, á las 5'15 tarde.*—El Congreso Hispano-Americano se ha dividido en secciones.»

Interrupció de un pessimista:

—Vaja que tant son els americans com els espanyols: apenas reunits ja 's *divideixen*.

Hi ha moltes maneres de coneixer l' estat de una nació.

Una d' ellas es l' afany per pescar qualsevol destí públich.

Quatre tristes plassas d' escriptor hi ha vacants á la Diputació provincial, y á la convocatòria de oposicions ¿quants aspirants dirían que s' han presentat á sollicitarlas?

La friolera de 116.

Entre ells hi ha no pochs homes de carrera, ab el séu corresponent títol universitari.

¡Quánt cert es que molts estudian per obtenir un títol que 'ls dongui dret á morir-se de gana!

Enviem l' expressió del condol mes íntim, á nostre bon amic D. Joseph Santafé y Alvarez, que ha tingut fá pochs díes la inmensa desgracia de perdre á la séva filla Carina.

Que 'ls consols de l' amistat puguin mitigar la te-

rrible pena que affigeix á l' apreciable familia de la finada.

Un sainete que podria titularse: *El conflicto de la calle de la Canuda, ó de aquellos polvos salen estas reclamaciones diplomáticas.*

Es el cas que un senyor que té cotxe, veyent que 'ls caballs li relliscavan, per ser molt llís l' empedrat, hi manava extendre de tant en tant una capa d' arena.

Mentres que un senyor francès, que viu al davant, se donava á tots els diables, prenent que l' arena, convertida en pols, li feya mal bé las blondas en que negociá.

Y vingan reclamacions y mes reclamacions, fins que la cosa vá arribar á l' embaixada francesa, sent tramitada per la vía diplomática.

Y mentres el ministre d' Estat mana que deixi de tirar-se arena al carrer de la Canuda, l' Ajuntament fá l' orni, y l' amo del cotxe continúa tirantn'hi com si tal cosa.

No sería estrany, que la República francesa enviés una de las sevas esquadras, ab una bona secció d' escombriaires, encarregada de netejar cada día 'l carrer de la Canuda.

De como se escribe *El Diluvio*:
 Ultima ratlla de una gacetilla:
 «A horas de ahora á este individuo se le irán sus
 gracias en los calabozos del Juzgado.»
 ¡A horas de ahora!...
 ¿Y ahora?

A un culliter de vins li deya un comprador:
 —¿No es de raïms de l' anyada, aquest vi blanch?
 —Si, senyor.
 —¿Y 'l vi negre, no es també de rahims de l'
 anyada?
 —També.
 —¿Y donchs perque héu de vendre 'l blanch mes
 barato que 'l negre?
 El culliter ab molta ingenuitat:
 —Ayay, pot ser si que vosté 's figura que 'm do-
 nan la *fushina* de franch.

SOLUCIÓNS

À LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

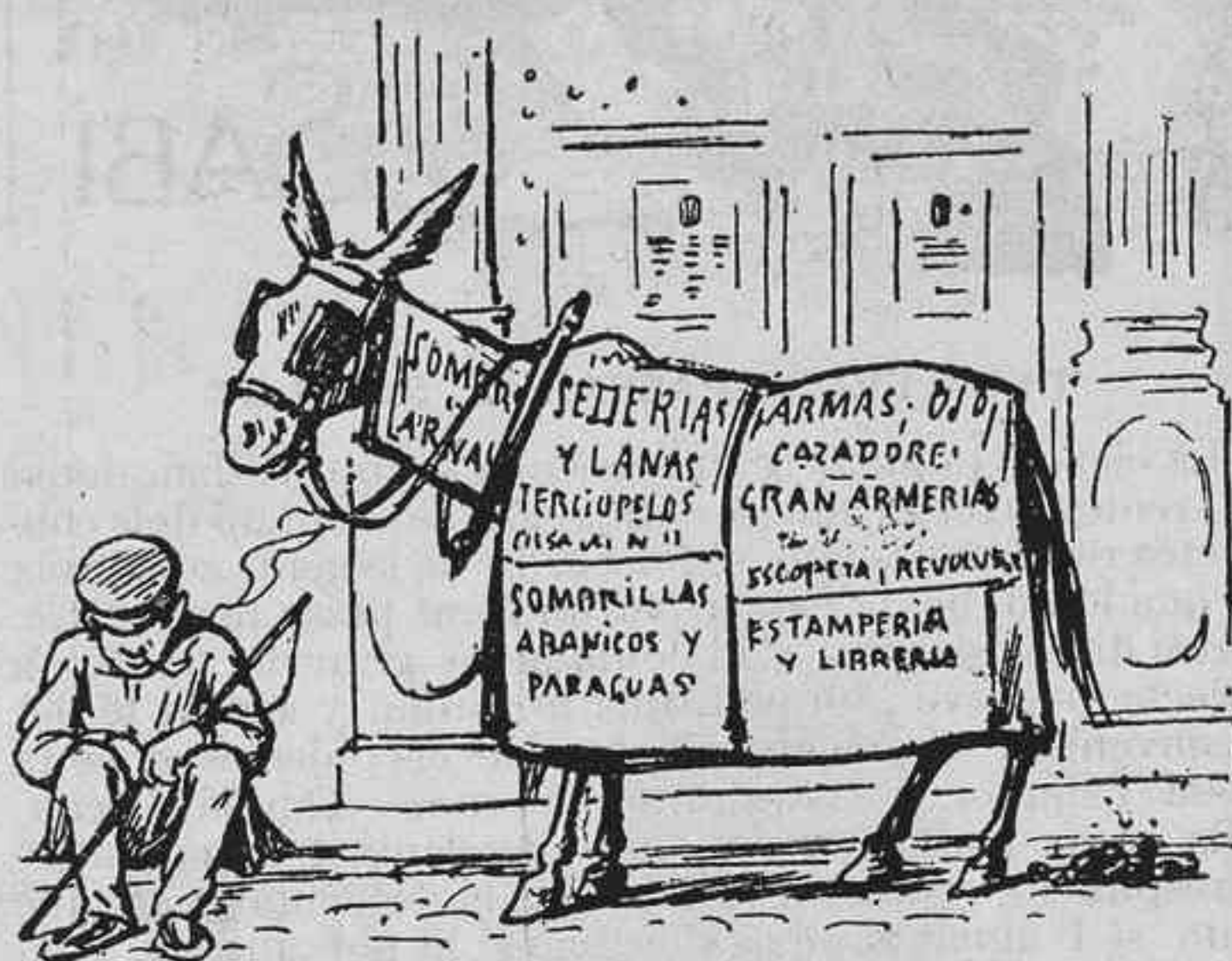
- 1.ª XARADA 1.ª—*Sa-ra-ga-te-ro.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Car-me-los.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Sort—Tros.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Los papers de l' auca.*

FALSIFICADOR DE COMESTIBLES

La colocació que mereixen.

DAVANT DE SANT JAUME LA MULA DEVOTA

Ja que tantas molestias ocasiona, al menos que la fas-
 sin servir d' anunciadora dels pobres vehins.

- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Raimundo.*
- 6.ª FUGA DE CONSONANTS.—*La castanyada.*
- 7.ª GEROGLÍFICH COMPRIMIT.—*Un gran pas.*

XARADAS

I

La dona d' en Jordi—que ab tot sempre 's fica
 va armar l' altre vespre—tan gran sarracina
 que ben prim va anarli—com varias vehinas
 no li van dar juntas—la tunda del sigle.

Va dir, segons deyan—que 'l fill de la Rita,
 (qu' es *quarta-segona*—de la artillería)
 per fer un regalo—á la Serafina,
 del quartel va pendre—un *dugas-quart-quinta*.

Aixó, va saberse—y es clar, desseguida
 á la *quarta-sexta*—li van dir cotxina,
total, trapacera,—enreda familias
 y *sis-hu invers-sexta*—que pica una mica.

Arriba el seu home—quan tal succehía
 s' hi *hu-dos-terça-quarta*—també desseguida
 y per *dos-segona*—tots el recriminan
 y ell per la *dos-quarta*—está que treu xispas.

Molt li dol al home—perdre la partida
 y *hu-dos-quart* la porta—d' allá hont ell habita;
 d' una calaixera—treu no sé quín xisme,
 però al aná á usarlo,—un home que diuhen
 que pels carrers toca—per guanyars la vida
 una *terça-sexta*—que bastant be afina
 sense ni avisarlo—li atissa una pinya
 que no fa tant *bulto*—un *dugas-tres-quinta*.

De crits y d' escándol—n' hi va havé una pila
 y ab tant rebombori—y tanta musica
 no 's va veure un *gura-dos* per medicina.

Si al menos d' un *Xanxes*—s' hagués vist la *fila*
iquart! reb aquell home—aquella tunyina.

DOMINGO BARTRINA

II

Aposto un ral de *dos-tres*
 que *dos* el *ters-hu* den Pí
 sempre fresch com un *total*
 y 'm compra 'l mes gros que tinch,

PERA FERSE PASSAR EL SINGLOT

La ciencia popular se 'n preocupa sovint. S' han donat mil remeys contra aquest desarreglo momentani dels conductes respiratoris que, segons el dir de la gent, consisteix en que lo qu' ha de passar per un forat passa per l' altre. Entre ditas receptas s' hi conta la de girar del revés un objecte qualsevol, un plat, una forquilla; y aquest té per inconvenient el que aixó de tombar els objectes si bé fa passá 'l singlot, porta rahóns á las casas. També s' aconsella mirar fixament á un punt determinat aguantantse la respiració, y aixó té igualment la desventatja de que si un se l' aguanta massa estona s' hi pot quedar, com aquells que, segons cantan en una sarsuela molt antiga:

deya una dona que 'n vent
de lo que 's troban á mils.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ
TRENCA-CLOSCAS

DANIEL DOLES

EN GRACIA

Formar ab aquestas lletras el títul de un drama castellá.

ANAGRAMA
Un total vaig dá al xicot

H. R. D. C.

*Se murieron de rondón...?
les faltó respiración!*

Altre sistema consisteix en donar un susto, pera produhir d' aquest modo una afectació en el individu que li remogui tota la naturalesa, retornantlo després en son estat normal. Aquest medi té també els seus *sisos* y els seus *asos*, ja qu' es molt difícil sapiguer lo que pot constituir materia sustable, sense tenir en compte 'l temperament del atacat. Precisament á un amich nostre, l' Antón, devém el coneixement d' aquestas excepcions de la regla. Després d' un bon ápat va sentirse atacat del malehit singlot fins qu' un company seu, mogut á compassió, va fingir portarli una mala noticia, anunciantli que se li havia mort la mamá política. Al sentir aixó 'l pobre xicot vá comensar á esclafir una mena de rialla *maquiavélica* que, barrejada ab el singlot, semblava l' agonía d' un boig. El remey donchs va ser pitjor que la malaltía ja que 'l susto sigué d' efecte contrari.

Y son molts que com ell, están curats d' espants.

El millor y més eficaz dels calmants del singlot consisteix en posarse un terrosset de sucre á la boca, y, sense obrirla, deixar-lo que 's vagi fonent.

Inútil dir qu' es una medicina de bon pendre, sobre tot pels lleminers.

perque de *tot* me l' omplís,
y com qu' es tan tabalot
se 'l deixá sobre un pedrís.

ROSSINYOL LLAUNÉ
CONVERSA

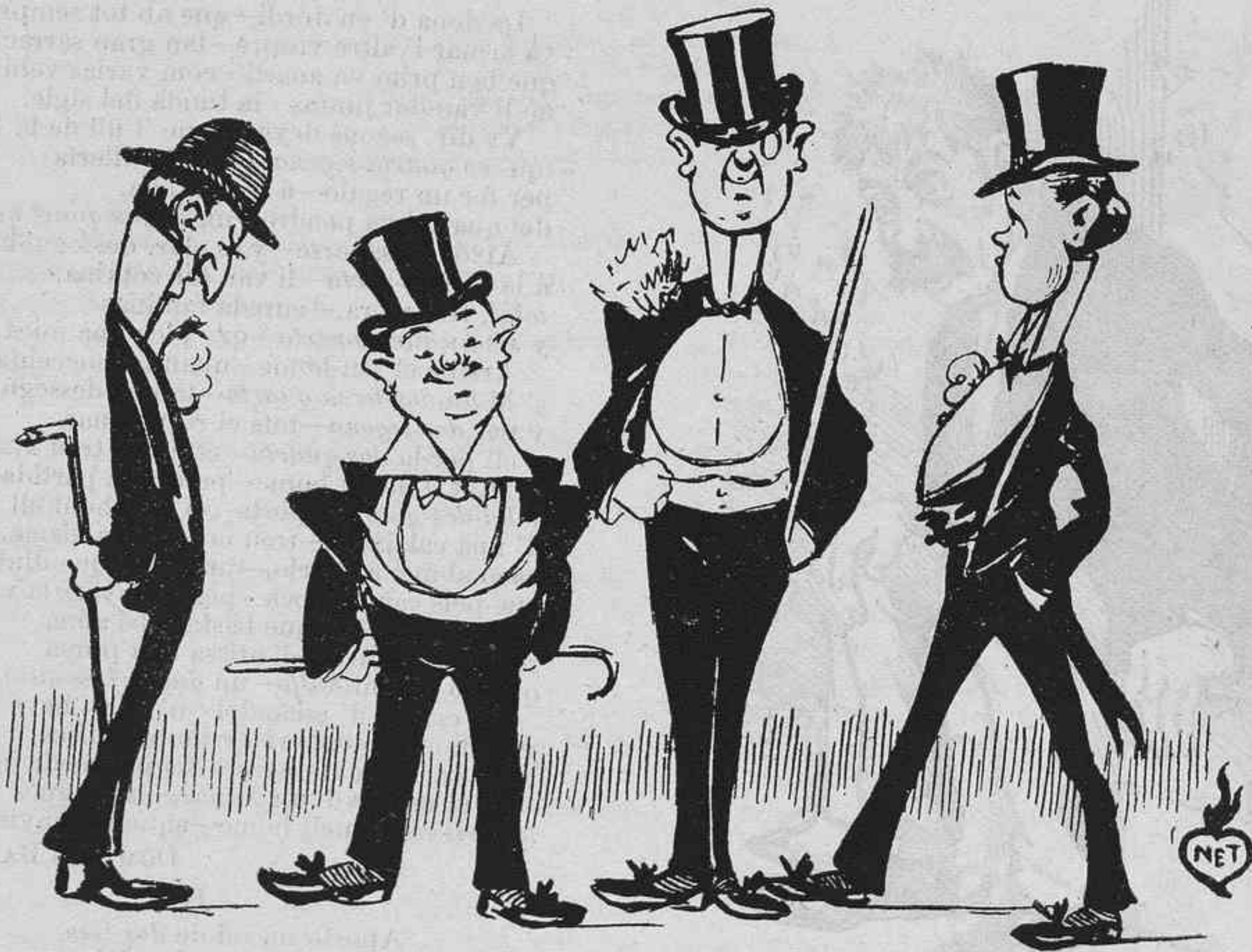
- Escolti, papá: diu que ha despatxat al pobre Damiá?
—Sí.
—Y ahont anirá, ara, pobret?
—Cap al poble que tú has dit.

CASIMIR R. DE CUTÓ

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Estampa de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, núm. 8.

LAS CLASSES DIRECTORAS

—¿S' inaugura 'l Liceo?
¡Tots cap allí!
Es el gran punt pél home
que vol lluhí.

ANTONI LOPEZ, EDITOR, RAMBLA DEL MITJ, NÚMERO 20, LLIBRERÍA ESPANYOLA, BARCELONA. CORREU: APARTAT NÚMERO 2

DIJOUS VINENT
dia 22 de Novembre

APAREIXERÁ

l' elegantíssim

Almanach

DE LA

ESQUELLA
DE LA TORRATXA

pera l' any

1901

*El més popular é interessant dels almanachs artistichs y literaris
que 's publican á Espanya.*

Centenars de dibuixos, caricaturas, quèntos gráfichs, quadros, esculturas, etc., etc.

En el text hi figuran las firmas dels primers escriptors cataláns.

PRECIOSA CUBERTA EN COLORS Y OR,
obra mestra del insigne pintor decorador **A. Mucha.**

Las quatre estacions, també en color, originals de O. JUNYENT.

*Grabats obtinguts pels procediments més perfectes * Paper superior * Impressió de Lluís Tasso*

Cada exemplar portará una envoltura de paper de seda, closa ab el sello de LA ESQUELLA.

DIJOUS VINENT, DIA 22 DE NOVEMBRE

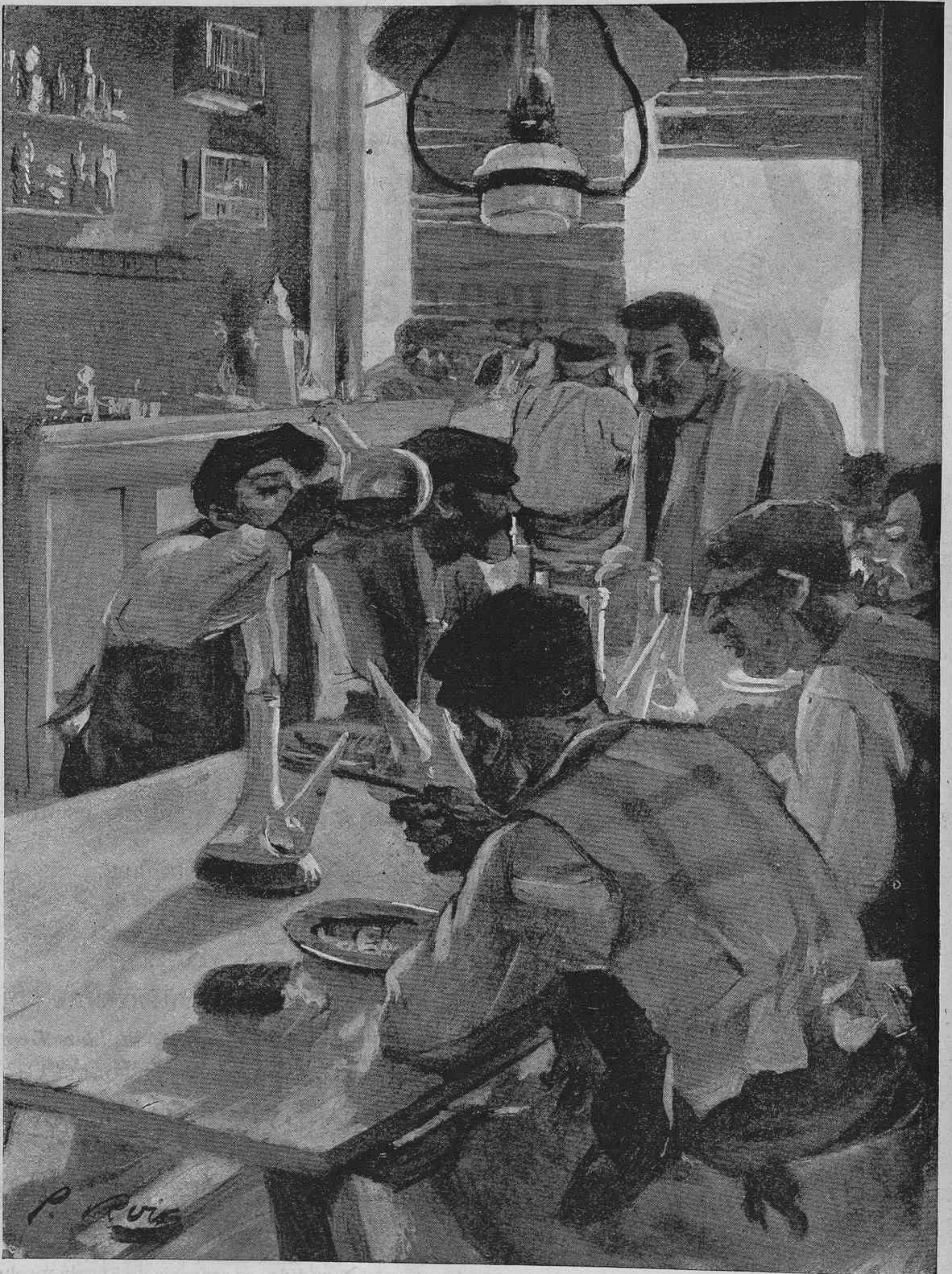
se posará á la venda

L' Almanach de la Esquella de la Torratxa pera 1901

Preu: UNA pesseta

Torném á repetir als nostres corresponsals que, si no han fet el **pedido**, es convenient el fassin á volta de correu. Las demandas serán servidas pel mateix ordre ab que haurán arribat á la nostra Administració.

ENTRE DOTZE Y UNA (per PAU ROIG)

—Avuy menjém... Demá, ja 'n parlarém.